

1. Закон про корінні народи України, +2 бали

Напрямок 605

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1616-20#Text>

21.07.2021, Офіс Президента

Президент України Володимир Зеленський підписав ініційований ним Закон «Про корінні народи України» № 1616-IX, який Верховна Рада ухвалила 1 липня 2021 року. Документ спрямований на максимальний захист культурних, інформаційних та інших прав корінних народів, надання їм механізмів та інструментів роботи з Українською державою. Зокрема, визнаються представницькі органи корінних народів.

Закон визначає, що корінними народами України, які сформувались на території Кримського півострова, є кримські татари, караїми, кримчаки. «Корінний народ України – автохтонна етнічна спільнота, яка сформувалася на території України, є носієм самобутньої мови і культури, має традиційні, соціальні, культурні або представницькі органи, самоусвідомлює себе корінним народом України, становить етнічну меншість у складі її населення і не має власного державного утворення за межами України».

Корінні народи мають право на самовизначення у складі України та політичний статус у межах Конституції та законів України. Корінні народи мають право на дотримання, відродження та розвиток своїх духовних, релігійних та культурних традицій і звичаїв, збереження матеріальної та нематеріальної культурної спадщини; визначення переліку власних місць та об'єктів релігійного та культурного значення; відновлення своєї історичної топоніміки; співпрацю із закладами освіти задля забезпечення вивчення своєї мови, історії, культури корінного народу. Також корінні народи мають право через представницькі органи створювати свої засоби масової інформації та отримувати державну підтримку. Представницькі органи корінних народів можуть брати участь у їхньому міжнародному представництві.

Крім того, корінні народи можуть спрямовувати частину доходів від користування природними ресурсами, розташованими на території АР Крим та міста Севастополя, на свої потреби; на резервування для представників корінних народів, що повертаються на територію Криму, земель сільськогосподарського та іншого призначення.

2. Арештовані активи АРМА продаватимуть на Prozorro, +1,5 бала

Напрямок 299

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1250-2023-%D0%BF#Text>

30.11.2023, Lexinform

Наприкінці листопада набула чинності постанова Кабміну (№1250). Відповідно до неї відтепер арештовані активи в управлінні АРМА, що знаходяться в Україні, реалізовуватимуться виключно через онлайн-аукціони в державній системі Прозорро.Продажі. Система торгів є дворівневою — організатор торгів, із яким АРМА укладатиме договір про проведення торгів, оголошуватиме аукціони в системі Прозорро.Продажі, а обслуговувати учасників будуть окремі аукціон-майданчики (яких існує понад 40), через які учасники подаватимуть заявки на участь в аукціоні. Така зміна процедури має підвищити прозорість та ефективність розпорядження арештованим майном. Крім того, постанова створює можливості продавати арештоване майно, яке знаходиться за кордоном.

3. Психіатричні послуги будуть доступні на рівні первинної та амбулаторної медичної допомоги, +1 бал

Напрямок 602

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukraini-vid-01082023--1387-pro-zatverdzhennja-prioritetного-proektu--ministerstva-ohoroni-zdorov%E2%80%99ja--ohorona--psihichного-zdorov%E2%80%99ja-u-strukturi-medichnoi-dopomogi>

31.10.2023, Український медичний часопис

Пацієнти по всій підконтрольній території України можуть звернутися до свого сімейного лікаря чи педіатра (якщо допомога потрібна дитині) та отримати допомогу, направлену на відновлення ментального здоров'я. У кожній кластерній лікарні має з'явитися центр ментального здоров'я із залученням кваліфікованих психологів та психіатрів: простір, де пацієнти зможуть отримати психологічну підтримку й допомогу.

Основні цілі й складові пріоритетного проєкту МОЗ

Реалізація проєкту «Охорона психічного здоров'я у структурі медичної допомоги» передбачає:

- підвищення доступності психологічної допомоги і психосоціальних послуг;
- забезпечення регулярного моніторингу та оцінки ефективності надання такої допомоги;

- розвиток системи психологічної допомоги на рівні громад;
- імплементацію міжнародних стандартів у систему підготовки фахівців, які надають психо соціальну допомогу.

Досягнення цілей

Для досягнення цих цілей пріоритетний проєкт, серед іншого, включає наступні складові:

- Впровадження пакета медичних послуг «Супровід та лікування дорослих та дітей з психічними розладами на первинному рівні медичної допомоги» та динамічне його удосконалення.
- Впровадження пакета медичних послуг на спеціалізованому рівні медичної допомоги «Лікування та супровід дорослих та дітей із психічними розладами в амбулаторних умовах» та динамічне його удосконалення.
- Інформування пацієнтів про можливості отримання медпослуг з охорони психічного здоров'я у структурі медичної допомоги.
- Зміни в навчальних програмах з урахуванням глобальної флагманської навчальної програми ВООЗ, спрямованої на підвищення доступу до психологічних послуг, шляхом залучення лікарів загальної практики до надання допомоги людям із психічними розладами (mhGAP).
- Удосконалення маршруту пацієнта між первинним та спеціалізованим рівнями медичної допомоги на основі аналізу роботи впроваджених медичних послуг.
- Налагодження взаємодії між суб'єктами надання медичних послуг з охорони психічного здоров'я.
- Забезпечення фахівців, які надають послуги з психічного здоров'я супервізією через механізм безперервного професійного розвитку.

4. Реформа процедури ВЛК: створення ВЛК у цивільних медзакладах та нова процедура оформлення документів військовозобов'язаних, +2 бали

Напрямок 101 та 602

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3079-IX#Text>

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3080-IX#Text>

10.05.2023, Суспільне новини

Для удосконалення процесу проходження військово-лікарської комісії (ВЛК) передбачено шість кроків, які мають зробити процес швидшим і зручнішим. Про це повідомила пресслужба командування Медичних сил ЗСУ. Зокрема, ВЛК додатково розгорнуть у цивільних закладах охорони здоров'я.

Так, удосконалення процесу проходження військово-лікарської комісії передбачає:

- збільшення мережі ВЛК за рахунок їх додаткового розгортання в цивільних закладах охорони здоров'я;
- окреме фінансування оплати послуг медичних працівників, яких залучено до проведення медоглядів для оцінки ступеня придатності до військової служби;
- впровадження е-черги запису на ВЛК, електронний документообіг між військовими частинами, ТЦК та СП та закладами охорони здоров'я;
- залучення закладів охорони здоров'я із системи Міноборони до роботи з ЕСОЗ (Електронна система охорони здоров'я). Заклади охорони здоров'я із системи Міноборони матимуть доступ до анамнезу людини, зокрема в електронній медичній картці;
- запровадження сучасних підходів до обслуговування під час проходження ВЛК;
- здійснення інформаційної підтримки (гаряча лінія) та впровадження інформаційних продуктів, які допоможуть військовослужбовцям отримати допомогу.

Як зазначили у Медсилах, зміни будуть поступовими. Процес передбачає внесення змін до низки нормативно-правових актів, технічних розробок і тестувань ресурсів. Над цим працює робоча група, до якої входять підрозділи Збройних Сил України, Міністерство оборони, Міністерство охорони здоров'я, Міністерство у справах ветеранів, Міністерство цифрової трансформації та ГО "Принцип".

5 травня Міноборони запустило в тестовому режимі систему електронного запису на ВЛК в п'ятьох містах — Харкові, Львові, Києві, Вінниці та Одесі.

2 травня Верховна рада в цілому прийняла законопроекти №9154 та №9158 щодо удосконалення роботи військово-лікарських комісій і питань оформлення документів для лікування військовослужбовців.

Що відомо про реформу військово-лікарських комісій

30 січня очільник Мінцифри Михайло Федоров заявив, що міністерство планує реформувати процеси ВЛК, зокрема провести цифровізацію цих процедур. На початку лютого заступниця міністра оборони Ганна Маляр повідомила, що Міноборони вдосконалює роботу військово-лікарських комісій і вже створено єдиний медичний простір цивільної та військової медицини, а також була розширена система військово-лікарських комісій.

За її словами, Міноборони спільно з МОЗ та Мінцифри відпрацьовують основні 5 напрямків удосконалення роботи ВЛК:

- прискорення впровадження у військових закладах електронної медичної інформаційної системи (МІС);
- запровадження електронних черг;
- використання електронного документообігу у процесах ВЛК;
- перегляд кількості комісій;
- сервісне обслуговування у військових закладах ВЛК.

5. Україна набула членства у Регіональній конвенції Пан-Євро-Мед, +1 бал

Напрямок 403

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2187-19#n3>

01.02.2018, Міністерство економіки

Сьогодні, 1 лютого, Україна стала повноправним учасником Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження.

Конвенція Пан-Євро-Мед - це інструмент, розроблений Європейським Союзом для співпраці зі своїми торговельними партнерами, а також останніх між собою. Участь України у Конвенції сприятиме створенню умов для спрощення торгівлі і збільшенню українського експорту. Це також дозволить розширити присутність наших товарів на ринках третіх країн, з якими укладені угоди про вільну торгівлю, а саме ЄС, ЄАВТ, Чорногорія, Молдова та Македонія.

“Конвенція має стати дієвим інструментом розширення взаємного доступу на ринки наших держав та стимулом для започаткування переговорного процесу стосовно укладення нових угод про вільну торгівлю”, - зазначив Перший віце-прем'єр-міністр – Міністр економічного розвитку і торгівлі України Степан Кубів на зустрічі з головами дипломатичних представництв сторін-учасниць Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження.

Заступник Міністра економічного розвитку і торгівлі — Торговий представник України Наталія Микольська в свою чергу пояснила: “Приєднання України до Пан-Євро-Мед було серед пріоритетів Мінекономрозвитку минулого року, а зараз маємо результат - Україна є повноправним учасником Конвенції. Це сприятиме зростанню нашого експорту не лише до ЄС, але й на ринки третіх країн. Українським товарам буде розширено доступ на ринки 42 країн та територій, що диверсифікує експорт з України”. Окрім того, вона зазначила, що процес приєднання до Конвенції дає можливість бізнесу вже сьогодні планувати свою діяльність на перспективу.

Наступний крок — імплементація Конвенції. Зокрема, необхідно внести зміни до протоколів щодо походження товарів чинних угод про вільну торгівлю, які наша держава має зі сторонами Пан-Євро-Мед.

За підсумками 11 місяців 2017 року, експорт України до країн Пан-Євро-Мед склав майже 60% всього експорту нашої держави (58,9%). З них 40,3% - до країн Європейського Союзу, 5,6% - до Туреччини, 4,2% - до Єгипту.

Довідково

Регіональна конвенція про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження була прийнята в 2012 році за ініціативи Європейського Союзу. Наразі Пан-Євро-Мед об'єднує країни ЄС, ЄАВТ, Туреччину, Албанію, Боснію і Герцеговину, Македонію, Сербію, Чорногорію, Алжир, Єгипет, Ізраїль, Йорданію, Ліван, Марокко, Палестину, Сирію, Туніс, Фарерські острови, Молдову. У процесі приєднання до Конвенції знаходиться Грузія.

У топ-15 найбільших країн-партнерів у експорті товарів з України входять 7 країн-учасниць Пан-Євро-Мед (ЄС, Туреччина, Єгипет, Молдова, Ізраїль, Алжир, Грузія).

6. Україна приєдналася до оновленої Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження, +1 бал

Напрямок 403

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4148-20#Text>

01.01.2025, Київська митниця

07 грудня 2023 року країнами-учасницями Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження було схвалено Рішення № 1/2023 Спільного комітету Конвенції в частині модернізації преференційних правил походження та спрощення умов торгівлі.

З 01 січня 2025 року набрав чинності Закон України від 17 грудня 2024 року № 4148-IX «Про ратифікацію Рішення № 1/2023 Спільного комітету Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження від 07 грудня 2023 року про внесення змін до Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження».

Приєднання України до оновленої Конвенції ПЕМ забезпечить продовження дії з 1 січня 2025 року положень Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом і, відповідно, умов вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом.

Оновлена Конвенція ПЕМ створює сприятливі умови для безмитного доступу українських товарів на ринок Європейського Союзу, передбачає для вітчизняних експортерів можливість участі у міжнародному ланцюгу переробки товарів підприємствами Європейського Союзу.

Оновлена Конвенція ПЕМ передбачає надання суттєвих переваг і спрощень потенційним експортерам преференційних товарів українського походження у порівнянні з первинною редакцією Конвенції, зокрема, щодо критеріїв (умов) отримання статусу преференційного

походження, спрощення документального підтвердження їх преференційного походження, збільшення терміну дії преференційних документів з чотирьох до десяти місяців, лібералізації механізму надання статусу уповноваженого експортера, можливості подрібнення партій товарів у країні транзиту та іншого.

7. Положення про освітнього омбудсмена, +1 бал

Напрямок 601

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/491-2018-%D0%BF#Text>

06.06.2018, КМУ

1 січня 2019 року в Україні має з'явитися інститут освітнього омбудсмена, що захищатиме права здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників. Відповідну постанову було прийнято під час засідання Уряду сьогодні, 6 червня 2018 року.

«Зараз у нас активно відбувається децентралізація – значні повноваження та кошти передаються на місця, університети та наукові установи також стають дедалі більш автономними. Це необхідно – на місцях краще зрозуміло, як ефективно використати ресурси. Але, на жаль, ми стикаємось і зі зловживаннями. Тому мають бути розвинені інструменти, що стануть запобіжниками та захистять права учнів, студентів, освітян і науковців», – зазначила Міністр освіти і науки України Лілія Гриневич.

Вона додала, що до посади освітнього омбудсмена виписано дуже чіткі вимоги. Зокрема, він не може поєднувати свою роботу з іншою діяльністю, окрім творчої та викладацької, має бути громадянином України, що проживає на території держави не менше 5 років, мати вищу освіту та відповідний досвід роботи, а також вільно володіти державною мовою. Для допомоги освітньому омбудсмену працюватиме спеціальна служба, що складатиметься з 15 осіб.

Передбачається, що після отримання скарги про порушення прав у сфері освіти служба мусить розглянути її у строк не більше 1 місяця. Саме за результатами цього розгляду освітній омбудсмен приймає рішення про обґрунтованість чи необґрунтованість скарги та надає письмову відповідь про результати її розгляду.

Якщо скарга обґрунтована, освітній омбудсмен протягом п'яти робочих днів вживає заходів до поновлення та захисту порушених прав заявників.

Так, омбудсмен може надати потрібні роз'яснення та рекомендації закладам та органам місцевого самоврядування, надати консультацію заявнику і навіть представляти його інтереси в суді. Під час засідання Уряду виникла пропозиція, що особливу увагу освітній омбудсмен має приділяти проблемі забезпечення умов для навчання дітей з особливими освітніми потребами у школах. Лілія Гриневич відзначила, що це безсумнівно є в межах

повноважень новоствореного інституту. Таким чином, постанову буде доповнено додатковим пунктом обов'язків омбудсмена.

8. Проєкт "єЧерга" для бронювання часу перетину кордону вантажним транспортом, +2 бали

Напрямок 403

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1349-2022-%D0%BF#Text>

12.12.2022, пресслужба Рівненської ОДА

12 грудня 2022 року, в міжнародному автомобільному пункті пропуску «Ягодин-Дорогуськ», що на кордоні Польщею, почне функціонувати «Електронна черга перетину кордону» для вантажних транспортних засобів.

Проєкт «Електронна черга перетину кордону/єЧерга» реалізується Міністерством інфраструктури у співпраці з Міністерством цифрової трансформації, Державною службою з безпеки на транспорті, Державним агентством автомобільних доріг, Державною митною службою та Державною прикордонною службою за підтримки USAID / UK aid проєкту «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/TAPAS».

Наголосимо, що єЧерга упорядкує та збільшить транспортний потік вантажних транспортних засобів. Перевізники зможуть планувати день і час прибуття до пропускного пункту, адже знатимуть, коли настане їх черга перетинати кордон. Це дозволить оптимізувати час, витрачений на перебування в черзі, та зменшити витрати на перевезення товарів.

Користування електронною чергою безкоштовне.

Щоб потрапити в єЧергу, потрібно заздалегідь зареєструватися на сайті www.echerha.gov.ua. Після реєстрації водій отримає повідомлення про приблизний час перетину польсько-українського кордону. Також для користувачів єЧерги працюватиме гаряча лінія за номером +38 (044) 334 4304.

9. Закон про соціальні послуги, +1 бал

Напрямок 604

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>

23.04.2019, Дебет-Кредит

Президент України Петро Порошенко підписав нову редакцію закону «Про соціальні послуги». Про це повідомляє РБК-Україна, посилаючись на дані на сайті Верховної ради на сторінці відповідного законопроекту №4607.

Зокрема, закон визначає основні організаційні та правові засади надання соціальних послуг, спрямованих на профілактику складних життєвих обставин, допомога в їх подоланні громадянам (особам), сім'ям, дітям, молоді, які потребують сторонньої допомоги.

У новій редакції визначається єдина термінологія і підходи в організації роботи для будь-яких цільових груп (людей з інвалідністю, безробітних, осіб, які зазнали насильства в сім'ї тощо); основні напрямки державної політики у сфері надання соцпослуг; права і обов'язки одержувачів, завдання постачальників соціальних послуг.

Також передбачені підстави для визнання осіб, сімей, такими вимагають соцпослуг (шляхом оцінки потреб особистості, сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах); єдиний порядок надання таких послуг (звернення про надання соціальних послуг, в тому числі в електронному вигляді).

Крім того, в документі визначені нові підходи щодо оплати соціальних послуг – з огляду на доходи особи, а не наявність рідних і близьких (на даний час самотнім особам соціальні послуги надаються безкоштовно, іншим – за диференційовану плату).

Відповідно до закону, соцпослуги повинні надавати професіонали: державні, комунальні організації або ж громадські об'єднання, благодійні або релігійні організації, які надають соцпослуги без здійснення підприємницької діяльності.

Непрофесіонали можуть надавати соціальні послуги лише своїм родичам, з якими разом проживають.

Нагадаємо, Верховна рада України в січні схвалила в другому читанні нову редакцію закону «Про соціальні послуги». З другого разу законопроект №4607 підтримали 230 нардепів (спочатку 222).

Як писалось раніше, в березні 2017 року Рада прийняла даний закон за основу. Варто відзначити, що парламентарі підтримали скорочену процедуру підготовки документа до другого читання, однак приступили до його розгляду вже в січні 2019 року.

10. Закон про стратегічну екологічну оцінку, +1 бал

Напрямок 401

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text>

12.04.2018 Дебет-Кредит

11 квітня в «Голосі України» №67/2018 опубліковано Закон України від 20.03.2018 р. №2354-VIII «Про стратегічну екологічну оцінку». Згідно з текстом документу, він набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування (тобто 12 квітня 2018 року), та вводиться в дію через шість місяців з дня набрання ним чинності (тобто 12 жовтня 2018 року).

Пункт 3 ч. 2 ст. 2 Закону втратить чинність 1 січня 2020 року. До цього часу замовники програм економічного і соціального розвитку АР Крим, областей, районів, міст, сіл та селищ на короткостроковий період можуть здійснювати стратегічну екологічну оцінку таких програм на добровільній основі.

Що передбачає цей Закон?

Цей Закон регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування та поширюється на документи державного планування, які стосуються сільського господарства, лісового господарства, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, поводження з відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми) та виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі (далі - території з природоохоронним статусом), крім тих, що стосуються створення або розширення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Дія цього Закону не поширюється на:

- документи державного планування, що стосуються виключно національної оборони або дій у разі надзвичайних ситуацій;
- бюджети, бюджетні програми та фінансові плани;
- програми економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, областей, районів, міст, сіл, селищ на короткостроковий період.

Здійснення стратегічної екологічної оцінки проекту документа державного планування виключає необхідність проведення державної санітарно-епідеміологічної експертизи такого документа.

Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Як буде здійснюватись стратегічна екологічна оцінка?

Стратегічна екологічна оцінка здійснюватиметься на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проекті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Етапами стратегічної екологічної оцінки є:

- 1) визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки;
- 2) складання звіту про стратегічну екологічну оцінку;
- 3) проведення громадського обговорення та консультацій у порядку, передбаченому статтями 12 та 13 цього Закону, транскордонних консультацій у порядку, передбаченому статтею 14 Закону;
- 4) врахування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій;
- 5) інформування про затвердження документа державного планування;
- 6) моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.